

Skolverket_Trauma.mp3

[00:00:01] Det här är en podcast från Skolverket.

Sandra Charléz [00:00:03] Hej och välkommen till den här podden som ska handla om TMO, Traumamedveten omsorg. Hur kan man på bästa sätt möta elever som har haft det svårt? Jo, Skolverket har tillsammans med Rädda Barnen tagit fram kompetensutvecklingsprogrammet Traumamedveten omsorg och det har du kunnat höra om i våra två tidigare avsnitt. Och det här, det tredje, kommer handla om gymnasieskolan. Sandra Charléz heter jag och med mig har jag Marcus Westergren från Rädda Barnen. Välkommen!

Marcus Westergren [00:00:41] Tack.

Sandra Charléz [00:00:43] Och vi har mer sällskap här i studion. Joakim Eliasson och Ulrim Ashmedi från Praktiska gymnasiet i Kristianstad. Varmt välkomna hit!

Joakim Eliasson [00:00:50] Tack.

[00:00:50] Tack tack.

Sandra Charléz [00:00:50] Ni har erfarenhet av att jobba med traumamedveten omsorg på er skola. Det ska bli jättespännande att höra. Och jag tycker att vi kastar oss rakt in. Vad ser ni att TMO har bidra... TMO, vi kommer att säga TMO eller hur? Ett antal gånger. Vad vi menar med det är alltså traumamedveten omsorg. Vad har det bidragit till på er gymnasieskola?

Joakim Eliasson [00:01:12] För min del så har utbildning bidragit till ett gemensamt språk.

Sandra Charléz [00:01:17] Vad menar du med det?

Joakim Eliasson [00:01:18] Att vi har samma referensram när vi pratar kring elever, använder oss av som begrepp som begrepp, metoder och så vidare. Metoderna är du kopplade till TMO och så har vi fått en slags kollektiv kompetens. Alltså vi har samma kunskaper, förkunskaper kring det här verktyget.

Sandra Charléz [00:01:38] Alla vuxna som är på skolan?

Joakim Eliasson [00:01:41] Ja, och det kan vi samlas kring i det dagliga.

Sandra Charléz [00:01:43] Vad säger Ulrim?

[00:01:44] Ja, för min del faktiskt är det att eleverna är just med och deltar i det samtalet jag har med dem. Så nu är det ju bra att ha det isberget.

Sandra Charléz [00:01:56] Den här modellen som man pratar om. Kan du berätta mer om den?

Marcus Westergren [00:01:59] Det är ju ett isberg som vi har hört. Och då, det som vi ofta kanske ser på andra människor är ju det här beteendet eller uttrycket och det kan ibland, om människor som sliter och har det tufft så kan det vara problematiskt att fånga mycket uppmärksamhet. Men så kan man då under isberget så finns ju det här med beteende eller känslor bakom historia, det man upplever det man har svårt. Och där kan det ofta ibland vara tungt att vara. Och sen är konsultationsmodellen gjord så att man ska gå vidare därifrån och lägga ner energin på pelarna. Detektivarbete ska vara där. Vad kan vi göra för små saker en eftermiddag så att den här eleven har mer trygghet, backar relationer och bättre relationer. Och hur kan vi bygga nya coping-strategier, bekräfta de som redan finns och kanske hitta en mer fungerande coping-strategier. Så modellen är ju ett isberg och tre pelare där pelarna är trygghet, relation och coping.

Sandra Charléz [00:03:01] Coping, vad menar man med det?

Marcus Westergren [00:03:03] Ja, det betyder ju hanteringsförmåga eller vad den här eleven gör för att hantera sin situation. Och coping kan ju då både vara bra, konstruktiv coping eller den mer

problematiska. Kanske att man flyr undan när någon sak är jobbig. Så isberget så, där under vattenytan så är ju en del av de här sakerna som är kanske mer problematiska, kan ju vara försök till lösningar på något som är svårt. Och i pelarna, så på copingpelaren så vill vi fylla på där. Det som de redan använder, hur ska vi då kunna hitta andra, bättre sätt att hantera samma oro på ett mer konstruktivt sätt som man kanske är kvar i skolan istället för att stanna hemma. När ni, när vi gjorde det här med copingpelarna så blir det också en ny, något nytt för er att tänka att det här med barnens röst eller elevernas röst inte alltid var någonting jag tänkte på utifrån att det var hanteringsförmåga, att de tänkte annorlunda kring det.

Sandra Charléz [00:04:03] Kan det vara så att eleverna själva också har idéer på lösningar som ni inte har tänkt på?

Joakim Eliasson [00:04:09] Ja självklart, ofta det som... Det vi märkte när vi jobbar med den pelaren, det kan man gissa ju ofta. Att den här eleven han springer från klassrummet. Men syftet kanske inte är att fly utan det kanske är att gå undan, vara i ett tyst område i stället. Så vi gissar ofta och det kommer ju till insikter och då tyckte jag det var väldigt viktigt att ta fasta på elevens röst, att verkligen lyssna in eleven och koppla det till barnkonventionen, Artikel 12 - Att lyssna på eleverna eller barnet.

Sandra Charléz [00:04:47] Och Artikel 12, det är att alla barn har rätt att uttrycka sin mening och att få den respekterad. Eller hur?

Joakim Eliasson [00:04:55] Ja.

Sandra Charléz [00:04:55] Och det är det, ni har fått ihop TMO och Artikel 12, eller hur.

Joakim Eliasson [00:05:00] Precis.

Sandra Charléz [00:05:00] Fint. Jag tänker på en sak när vi pratar om isberget och att använda den här modellen. Det är ju inte alla vuxna i en skola som bara hade kunnat plocka med sig en elev och börja prata om isberget. Det kräver ju en relation från början. Eller hur?

[00:05:18] Yes, den relationen har jag ju när jag visar mig i korridorer och i matsalen eller elevcaféet. Det är just därför jag har lite enklare att ta in dem. Och jag känner ju igen alla elever där.

Sandra Charléz [00:05:31] Så det måste börja med den vuxna, eller hur? Och att ni har en sån stjärna.

Joakim Eliasson [00:05:39] Precis. Det ju så att det är inte alla som kommer ha det förtroendet med alla elever. Så man får hitta de här nyckelpersonerna. Jag menar även ifall vi har, vi har fem ambassadörer, men de fem har ju inte, är inte den trygga vuxna för alla elever utan den trygga vuxna kan ju vara en av våra lokalvårdare och då får man jobba utifrån det. Så det kan verkligen vara från person till person där.

Marcus Westergren [00:05:59] Det som jag tror Ulrim gör är ju att han har den här respekten och närmar sig sakta. Så det är ett välkommen, det är glimt i ögat men det är också jättestor respekt. Jag kan inte gå på snabbt, för då kommer jag inte nå någonstans. Så jag tror det är någon känslighet där för att jag kan inte, jag kan inte närma mig och hoppa på någon som har ett problem. Jag måste först göra de här gemensamma sakerna, jag måste bygga relation med biljard eller vad det nu är men jag kan också närma mig så sakta så att en elev är trygg att börja känna på mig innan jag.

Sandra Charléz [00:06:37] Vågar anförtro mig eller vad det kan vara. Och därför är det så viktigt att alla i skolan faktiskt får gå den här profilen. Marcus, du har varit på skolan och utbildat i TMO. Vilka är dina tydligaste minnen därifrån?

Marcus Westergren [00:06:52] Ja det tydligaste är ju det stora engagemanget den här förberedelsen då, från rektorer och ledning, att man var på gång. Man har varit insatt och man... Det vi också lade märke till väldigt tydligt var hur man arbetade med relationer och

relationsskapande. Ja man har jobbat medvetet med det och alla elever är viktiga. Sen efter att vi utbildade då på Zoom, första tillfället så kom vi ut till skolan och ett exempel var ju de här speglarna ni hade runt korridorssvängarna då, de trånga korridorerna.

Sandra Charléz [00:07:26] Jaha runt hörnen liksom?

Marcus Westergren [00:07:28] Och då hade ni pratat om det, att ni hade identifierat otrygghet hos elever att man vet inte vad som är bakom och då satte ni upp speglar. Som ett sånt exempel på att ni hade lyssnat på otrygghet och försökt hjälpa till med det behovet då som.

Sandra Charléz [00:07:46] Enkelt och väldigt tydligt.

Marcus Westergren [00:07:49] Och sen var det också det här med... På praktiska gymnasiet så hade de också tydligt, väldigt tydligt kopplat ihop det här med barnkonventionen och barnens behov. Så TMO och barnkonventionen hängde ihop så tydligt, att barnen behöver få höra, har rätt att uttrycka sig, utöva inflytande på sin skolgång, och att det här var så centralt. Ett exempel på det var ju de här ordningsreglerna som satt uppe, det här förväntar vi oss av elever och det här förväntar vi oss av personal och de var ju väldigt lika varandra. Som en spegel, att barnen kan också förvänta sig, eller eleverna kan förvänta sig att lärare följer de här reglerna.

Sandra Charléz [00:08:29] Så väldigt fint. Det känns som något man kan ta med sig hem bara och sätta upp hemma för barnen också. Så här kan mamma var och så här får barnen vara också. Väldigt fint. Ska vi presentera er lite mer, vad ni gör på skolan? Om vi börjar med dig Joakim.

Joakim Eliasson [00:08:46] Jag jobbar som biträdande rektor och gjort ett gäng år.

Sandra Charléz [00:08:51] Så du var med i planeringen av att gå den här kompetents...

Joakim Eliasson [00:08:54] Precis.

Sandra Charléz [00:08:56] Och Ulrim, vad gör du?

[00:08:58] Jag jobbar som elevvärd just i dag, här på skolan.

Sandra Charléz [00:09:02] Men jag har hört att det ska ändras till hösten.

[00:09:04] Ja, heltidsmentor.

Sandra Charléz [00:09:05] Just det. Ser du fram emot det?

[00:09:07] Ja, faktiskt. Jag har varit där innan också men jag saknade korridorerna och matsalen bland alla elever.

Sandra Charléz [00:09:15] Du får smita ut där emellan.

[00:09:16] Ja det får jag göra, det måste jag.

Sandra Charléz [00:09:18] Och Marcus, du jobbar som utbildare främst eller vad gör du på Rädda Barnen?

Joakim Eliasson [00:09:23] Jag jobbar som utbildare i TMO, halvtid.

Sandra Charléz [00:09:27] Spännande. Kan ni berätta lite om bakgrunden till varför ni valde att gå den här utbildningen?

Joakim Eliasson [00:09:34] Ja, olika anledningar. Dels så var vi en process där vi skulle slå samman två olika skolor, så två separata gymnasieskolor som låg i samma område med en snarlik elevgrupp.

Sandra Charléz [00:09:46] Ok, och vad innebär det?

Joakim Eliasson [00:09:49] Det är en tuff elevgrupp. Hur härliga elever som helst, de är de bästa eleverna. Men det ligger i ett utsatt område så att många har då socioekonomiska svårigheter, utmaningar. Och ser man till de två olika skolorna så, den ena skolan var till övervägande del killar, tror vi hade 98 procent killar på den skolan. Och på den andra skolan så var det ju då tvärtom, 70-80 procent tjejer. Så snarlik, kom från samma område och så, så också en naturlig sammanslagning mellan samma utbildningar då, samma verksamhet.

Sandra Charléz [00:10:24] Och de här skulle gå tillsammans, slå samman och då såg du eller ni på förhand att här skulle kunna innebära en del problem eller?

Joakim Eliasson [00:10:31] Precis, ja. Det var två olika skolkulturer, som har jobbat på olika sätt, i olika utbildningsinsatser och så. Så att vi ville ju ha det här gemensamma språket, alltså någonting att binda samman gruppen kring. Att få alla att, alltså det här är vi. Och då såg vi ju TMO som en möjlighet till det, att med den utbildningen så kan vi foga samman gruppe. Så det var dels det och sen dels så hade vi för ett antal år sedan på en av enheterna tagit emot väldigt många nyanlända elever och rustat upp elevhälsan kring de här eleverna. Men sen byttes mycket av den personalen ut, så de kompetenserna föll bort. Och då ville vi ju då få tillbaka det här, den här kompetensen igen. Och då tänkte vi då kör vi det med alla, all personal ska vara kompetenta och få verktygen.

Sandra Charléz [00:11:23] Jag tänker att då riskerar man inte om några faktiskt sedan byter arbete eller liknande, för väldigt många har kompetensen på skolan så att det blir lite mer hållbart. Eller?

Marcus Westergren [00:11:35] Ja det är ju viktigt att alla är med. För personalen är ju också elevernas arbetsmiljö, eller deras arbetsmiljö är ju alla. Så att alla behöver vara med och man är viktig, från personal i matsalen till rektor.

Sandra Charléz [00:11:50] Ulrim vad är dina tankar om det?

[00:11:52] Ja mina tankar är ju där Joakim kom in på, att just skolan ligger ju på ett utsatt område och elever kanske inte har föräldrar, kanske ingen vuxen, ingen trygg människa där nära sig. Så vi försöker i alla fall vara den trygga vuxna.

Sandra Charléz [00:12:10] Känner du det, att de också kom till dig?

[00:12:12] Ja faktiskt. Jag rör ju mig mycket i korridorer, matsalen. Sedan har jag ett elevcafé också, där många kommer och pratar om olika saker, om händelser och känslor.

Sandra Charléz [00:12:25] Det här isberget som du pratar om.

[00:12:27] Exakt.

Sandra Charléz [00:12:29] Hur såg behoven ut, lite mer konkret, innan ni ansökte till Skolverket om TMO-utbildningen?

Joakim Eliasson [00:12:35] Ja men det var det jag var inne på tidigare där med elevhälsans kompetenser och så här. Och det kan vi egentligen fortfarande se, att även ifall mycket av den personalen har försvunnit, så finns den diskrepans mellan elevhälsans sätt att tala om elever och deras språkbruk och övrig personals då. Så vi ville ju ha det här gemensamma språket. Så det är ju det konkreta, är ju att vi ville föra samman glappet där mellan elevhälsan och övrig personal.

Sandra Charléz [00:13:06] Fanns det något mer som ni såg?

Joakim Eliasson [00:13:07] Vi tyckte det var viktigt att ha en arbetsmodell som all personal kunde anknyta till. För att, alltså elevhälsan är ju begränsad, har ju begränsade funktioner, begränsat antal individer också. Och det finns ju fler elever än vad elevhälsan ofta har tid med, att hantera, att ta hand om.

Sandra Charléz [00:13:26] Kön är längre än vad...

Joakim Eliasson [00:13:28] Exakt. Kön är mycket längre och då behövde man ha det här första ledet. Man kan se det som en tratt. Så att längst ner i den här tratten, om man tänker så, så är det ju där elevhälsan ska komma in. Men Ulrim och de andra ambassadörerna och övrig personal, det var de som tog de här första samtalen. Det var de som stötte på eleverna i korridorerna, när de kanske var i affekt eller var ledsna och så.

Sandra Charléz [00:13:51] Just det, och då krävs det liksom att man har ett språk som ni pratar om. Som vuxen så tror vi hela tiden att vi måste ha ett precis korrekt svar. Men ibland kanske det bara handlar om att lyssna. Stora öron, liten mun och verkligen bara finnas med där.

Joakim Eliasson [00:14:11] Precis. Vi håller oss ofta vid så här stora handlingsplaner, att det ska vara så stort, alla insatser ska vara så stora. Men där har vi ju, ni poängterade hela tiden där Marcus, du och Amanda, att man skulle ta fasta på det lilla. Och där var Ulrim, i synnerhet Ulrim superduktig och tillsammans med elevenna kom fram till så här små insatser. Ja men varje morgon så tar vi kaffen tillsammans på frukosten och så bara börjar vi där, snacka lite.

[00:14:38] Ja jag tänker att där är frukosten viktig för eleverna ju. Vi tar tag i dem direkt när de kommer på morgonen, bjuder de på kaffe, te, lite frukost. Så där kommer vi in i snacket ju.

Sandra Charléz [00:14:49] Man får starta dagen tillsammans.

[00:14:51] Ja.

Sandra Charléz [00:14:51] Marcus, känner du igen det som praktiska gymnasiet, deras upplevelser av var de började innan de gick TMO med dig, känner du igen den upplevelsen och den beskrivning?

Marcus Westergren [00:15:07] Ja, och de var väldigt... Jag tänker på det här, det var nästan som att destod beredda och skulle börja jobba direkt. Vi fick hålla igen dem. Men det var en sådan här, det här kändes som det passade väldigt, väldigt ihop med både liksom personalgrupper men också elevunderlaget, att det här gav nytta. Man märkte att det här sättet att prata kan hjälpa oss, det blir konkret, alla kan ha nytta av det.

Sandra Charléz [00:15:32] Och hur var första mötet? Du sa att det var på Zoom först och sedan så fick ni komma dit.

Marcus Westergren [00:15:36] Vi märker ju av att de, de var väldigt, alltså det var genomtänkt. Detta var inte bara så att nu ska vi ha någon utbildning, utan det var, det här vill vi med den här utbildningen. Vi vill att alla ska med. Vi vill att det ska vara ett gemensamt språk. Eleverna är ju överallt, så vi behöver, alla behöver vara rustade. Men också att man gjorde såna här små saker från en rektor, jag tror Bosse, din kollega, hade skickat mail kring TMO-saker varje vecka inför och mellan våra utbildningar. Tänk på detta, att vara en viktig vuxen är att lyssna, att vara där, säga hej och göra de här sakerna. Så på ett plan så gjorde ju rektorsgruppen, eller ni två rektorer gjorde ju samma som utbildningen handlar om att göra för eleverna. Alltså de vuxna ska vara där för eleverna, så på samma sätt så står ni bakom er personal och gjorde de här små sakerna i varje...

Sandra Charléz [00:16:30] Det genomsyrar hela er skola förstår jag det som.

Joakim Eliasson [00:16:34] Ja det gör det verkligen.

Marcus Westergren [00:16:34] Och det är ju någonting som vi, vi lade ju märke till att det fanns där men också så att, men inte bara det att... Ja alltså ni jobbade mycket med relationer men det här med traumafokuset och lägga det extra på, det gav er också någonting, med språk och att ni liksom... Begreppen om vad det är och hur det syns, för elevernas problemyttringar de fanns ju där men hur ska vi förstå det och hur kan vi jobba vidare? Hur kan vi öka tryggheten och relationerna för dem så att det blir lättare för dem att vara i skolan och ta till sig undervisning och så utvecklas?

Sandra Charléz [00:17:13] Ja och att det här andra inte står i vägen för den utbildning de också ska få. Du såg att TMO i gymnasieskolan var kanske viktigare än någon annanstans i skolvärlden.

Joakim Eliasson [00:17:22] Viktigast.

Sandra Charléz [00:17:22] Viktigaste. Jamen det är klart, du är ju från gymnasieskolan så det kanske inte är så konstigt. Men vad menar du med det?

Joakim Eliasson [00:17:30] Nämen när vi läste om TMO så tänkte vi först att den anpassar för de yngre åldrarna och att vi kanske skulle ha svårt att applicera den i skolan. Men det var inte alls bilden sen när vi började jobba med case, tillsammans med Marcus och Amanda. Och sen när vi körde konkret, när ni hade stuckit då, tillsammans med eleverna. Det var ju ett perfekt verktyg för de här killarna, tjejerna att öppna upp sig och prata om känslor som många de inte hade gjort tidigare och kanske inte i den utsträckningen. Så det var verkligen att de fick öppna sig, så enkelt att titta, som Ulrim berättar innan där, att titta på det här isberget när han ritade det och fokusera på det och det blev lite avväpnat. Så det passar perfekt för gymnasiet.

Sandra Charléz [00:18:16] När ni hade gått det första steget i utbildningen, vad tog vi med er därifrån och direkt kunde börja arbeta med?

Joakim Eliasson [00:18:25] Ja men först så började vi ju med att köra isberget som det var, tillsammans med enskilda elever. Men sen så tyckte vi att det var en så bra samtals modell, så vi började applicera den på elevhälsans teammöte. Så att vi använder det som samtalsutgångspunkt, när vi pratade då på både individ och grupp, så vi kunde ta isberget och rita upp. Så vi har den här undervisningsgruppen, vad ser vi över ytan och vad ser vi under ytan och sen bryter ner det på individnivå. Och vi har fler sådana forum där vi också började använda det. Ett som heter samverkansmötet där alla lärarna samlas och samverkar kring elever. Gjorde vi samma sak, ritade upp isberget, lyfter eleverna och så var det hela gänget som sågs eller började prata om vad ser vi, vad ser vi inte, vad ska vi fylla i pelarna? Men samtidigt så såg vi ju att, det var ju ambassadörerna som var mer insatta där och kunde se det att, ja men här vet vi för lite. Här måste vi gå till eleven och prata med eleven och se vad han eller hon faktiskt säger om detta.

[00:19:27] De var väldigt intresserade, de frågorna hela tiden vad är det du gör? Vad är det du gör? Vad är det du gör? Varför skriver du ner så? Så berättar jag. Så var de väldigt intresserade faktiskt. Men det gav jättemycket effekt. Så sa jag till dem, vi ska jobba med er, vi ska försöka göra det bättre. Så de gillade det, så det gav effekt faktiskt.

Sandra Charléz [00:19:47] Och hur märker du det? Hur märker du den effekten?

[00:19:50] Den effekten märker jag faktiskt ute på korridorer, mycket lugnare nu och lyssnar mycket mer.

Sandra Charléz [00:19:57] Även på varandra eller bara på andra vuxna?

[00:20:00] Faktiskt också på varandra.

Sandra Charléz [00:20:02] Spännande. Alla borde ha en Ulrim. Det låter så, alltså verkligen.

[00:20:09] Ja men det är så tyvärr, de lyssnar på varandra, säger man till då så, ja de har en stor respekt mot oss också. Vi respekterar dem, de respekterar oss.

Sandra Charléz [00:20:17] Precis. Det var det som du var inne på i början, vad kan, hur ska elever vara mot varandra och mot vuxna och hur ska lärare vara. I TMO så ingår det ju att utse och arbeta med TMO-ambassadörer, du är en av dem. Vilken roll spelar de hos er, Joakim?

Joakim Eliasson [00:20:36] Ambassadörerna är ju lärospridare. Så att Marcus och Amanda var och körde utbildningen hos oss, och så kan det ju vara ibland att man får en utbildning och sen så gör man den och sen så händer ingenting.

Sandra Charléz [00:20:49] Sen är det så mycket annat som pockar på.

Joakim Eliasson [00:20:50] Precis. Så det är bara ett gäng dagar som bara rinner ut i sanden men så var det inte i och med ambassadörerna. Utan de var ju då lärospridare, de hade konkreta uppdrag och förde vidare utbildningen, då i det dagliga, och gör de fortfarande. Kör de här verktygen tillsammans med personal och så vidare, så de är kuggarna. Så jag är väldigt tacksam att vi har så, vi har ju den bästa personalen. Bästa ambassadörerna.

Sandra Charléz [00:21:15] Ja men jag tänker också, precis som du säger, det måste ju vara i från ledningsnivå, för ni har sett till att det faktiskt finns tid för TMO-ambassadörerna att lägga på, att jobba med detta. Att inte, nu springer vi vidare på nästa grej.

Joakim Eliasson [00:21:31] Precis.

Sandra Charléz [00:21:31] Så det är väl, är det inte ofta så tänker jag Marcus att det måste verkligen ges utrymme och tid?

Marcus Westergren [00:21:40] Ja ska stanna i en organisation så måste det finnas plats och det måste också ges plats för det som i senare kompetensutvecklingsprogram, det här hur det påverkar oss som personal. Hur ni är lyhörda där, för att det här påverkar personalen, vi måste lyssna på dem och vara trygga för dem, för att de ska orka vara trygga, trygga vuxna för sina elever.

Sandra Charléz [00:22:05] Jag tänker att vi ska ta oss till idag. Nu har vi pratat väldigt mycket om hur det var under utbildningen och precis därefter men hur märks TMO av på skolan idag?

Joakim Eliasson [00:22:15] Ja, vi har egentligen kvar samma strukturer som tidigare.

Sandra Charléz [00:22:20] Det här lever i allra högsta välmåga, varje dag?

Joakim Eliasson [00:22:23] Precis. Men sedan är man ju lite rädd för att det ska ebba ut. Så då har vi bestämt oss för att Ulrim han ska ju bli heltidsmentor. Men varje heltidsmentor har ett specifikt uppdrag hos oss. Ulrims specifika uppdrag kommer då att vara TMO. Så han kommer ha ett gäng mentorselever som han kommer att ha ansvar för, men sen så kommer han att ansvara för TMO och föra ut det i verksamheten under dagarna.

Sandra Charléz [00:22:52] Är det någonting du känner som rektor, att det är viktigt att utse en sån person som kommer se till att det här fortsätter leva i organisationen?

Joakim Eliasson [00:23:01] Absolut, någon som äger frågan och som rör sig bland eleverna. Den är viktig också, att det är en närvarande person. Dels så att personal kan anknyta till personen, men självklart då eleverna också.

Sandra Charléz [00:23:13] Ja främst eleverna måste, tänker jag.

Joakim Eliasson [00:23:17] Precis, främst eleverna.

Sandra Charléz [00:23:17] Ja och det känns som att jag har gjort, verkligen.

[00:23:19] Ja.

Sandra Charléz [00:23:19] Härligt. Vad säger era kollegor då? Andra vuxna, viktiga vuxna på skolan, vad säger de om det här?

Joakim Eliasson [00:23:29] Nej men generellt så är det väldigt bra respons på utbildningen, de tycker ju att det har varit en konkret utbildning. Alltså det har ju inte bara varit föreläsningar, sitta och lyssna, utan det har ju varit hands-on, att man har jobbat i case då tillsammans. Både tillsammans, själva och tillsammans med Amanda och Marcus då, utbildningsledarna. Och sen så har det ju sipprat ut i verksamheten så att, som exempel då vi pratade skolsköterskan innan. Hon har i sin hälsoundersökning lagt in frågor om eleven har en trygg vuxen så att vi för liksom en

statistik, har eleven en trygg vuxen? Och har de inte det så för man ju illa kvickt jobba så att de har det.

Sandra Charléz [00:24:12] Vad säger dina kollegor som du är nära?

[00:24:14] Jo, de tycker ju det är en bra struktur att vi har TMO-utbildningen och vi brukar prata om olika slags elever också, så kan de skicka ner dem till mig.

Sandra Charléz [00:24:27] Så tar du hand om dem låter det som?

[00:24:29] Nej men vi kör isberget där, så går vi vidare med det.

Sandra Charléz [00:24:33] För det stannar inte där utan det där är första steget.

[00:24:37] Det är första steget, sen kommer det till elevhälsa och sen vidare.

Sandra Charléz [00:24:41] Har ni något mer som ni kommer på om vad andra lärare och personal i skolan har sagt?

Joakim Eliasson [00:24:47] Nej men många av personalen, de uppskattade verkligen det här avsnittet kring empatitrötthet. För jag tror att där vi var just då när vi gjorde utbildningen det var ju, vi hade precis kommit tillbaka till skolorna delvis, efter den här pandemin och de hade tårt på rätt många. Alltså man hade ju sett sina elever sitta hemma i enrumslägenheter då tillsammans med flera andra elever eller några syskon och så vidare. Så att, vi har kommit in i rummet hos eleverna här under pandemin och det har tårt mer än vad man kanske trodde. Så personalen har ju känts tröttare det här läsåret än en tidigare läsår.

Sandra Charléz [00:25:33] Hur kunde ni hantera det?

Joakim Eliasson [00:25:35] Vi fick ju lite konkreta metoder och tankesätt från utbildningsledarna. Vi pratade betydligt mer om det i personalutrymmena, personalrummet. Det känns som att de har öppnat upp sig på ett annat sätt. Och det kan ju vara det här att vi fått ett gemensamt språkbruk, det vet jag inte riktigt, men det känns i alla fall som att personalen har blivit öppnare kring de här samtalen.

Sandra Charléz [00:25:59] Jag tänker många som lyssnar på det här i dag är ju sådana som kanske själva är intresserade, vill uppmärksamma sin rektor på att ta in den här kompetensutvecklingsutbildningen till eller programmet till sin skola. Vad skulle ni vilja skicka med dem som står och vacklar, så här putta dem över kanten?

Joakim Eliasson [00:26:20] För min del så, jag pratade i inledningen där om att vi vill få en gemensam skolkultur och jag tror att den här utbildningen, om man verkligen jobbar med den, kan bli en del av skolkulturen. Det tror jag verkligen. Och sen så sätter den ju igång mer tankar än bara då innehållet i själva utbildningen, så vi har ju verkligen tagit fasta på det här med att lyssna på eleverna, så det genomsyrar verksamheten. Så att, sök utbildningen om man vill få igång sina tankar.

Sandra Charléz [00:26:48] Och även det ni sa att, det stannar inte bara där utan det har också hänt saker i personalgruppen, ni träffas mer och bygger på den relationen också.

Joakim Eliasson [00:26:59] Precis.

Sandra Charléz [00:26:59] Vad säger du, andra som skulle vilja bli TMO-ambassadörer?

[00:27:05] Där rekommenderar jag starkt faktiskt. Man ser ju effekten, den är en väldigt bra. Och man ser att eleverna är med dig och du sitter med dem, så det är en bra effekt faktiskt för hela skolan att jobba med detta.

Sandra Charléz [00:27:20] Marcus kan fråga dig eller det kanske är givet att du kommer ha en jättelång lista på skäl till att gå detta? Men jag vågar, ge oss topp 3 till varför man ska gå den här utbildningen.

Marcus Westergren [00:27:33] Jag tror att alla som jobbar i skola, gymnasiet också, verkligen vill att eleverna ska lyckas. Man ska kunna gå ut med färdiga, bra betyg och man ska klara, rustas för framtiden. Och att det ibland är kämpigt. Har man en grupp som är, som varit med om mycket svårigheter så kan det vara tuffare. Det kan vara lättare att man gissar, om vi ska sluta fråga för dom som har det tuffast och visar det svårast. Men att faktiskt få samarbetet med dem och få lyssna på vad de behöver för att lyckas och jobba tillsammans med det, tror jag också frisätter mycket, mycket tid men också att eleverna kan känna sig lyckade och utvecklas.

Sandra Charléz [00:28:19] Något mer Marcus som du vill skicka med?

Marcus Westergren [00:28:21] Ja behoven av trygghet, relationer, fungerande coping-strategi är lika stora oavsett ålder. Och när vi har levt i utsatthet och kanske varit med om trauma så är de här behoven extra stora. Barn och elever gör så gott de kan och vi behöver vara som viktiga vuxna och bygga en tryggare bas att stå på så att lärande, läkande och utveckling kan ske.

Sandra Charléz [00:28:43] Väckigt vackra ord. Jag tycker det får avsluta den här podden. Stort tack för att ni har varit i dag!

Marcus Westergren [00:28:49] Tack själv.

Ulrim [00:28:49] Tack.

Joakim Eliasson [00:28:49] Tack.

Sandra Charléz [00:28:50] Vill du veta mer om TMO? Ja, då hittar du våra tidigare poddar och mer information på Skolverkets hemsida www.skolverket.se. Stort tack till dig som har lyssnat, jag hoppas att vi snart har igen. Hej!